

S E R M O

De fine scopoque prudentissimarum constitutionum,

QV AS

PIISSIMA AVGVSTISSIMAQVE

DOMINA IMPERATRIX,

CATHARINA ALEXIEWNA,

AVTOCRATOR

TOTIVS ROSSIAE

CONDIDIT IN LVCEMQUE EDIDIT,

DIRIGENDI GRATIA ADMINISTRANDIQUE,

QVOT QVOT SVNT IN IMPERIO ROSSIACO, PRAEFECTVRAS,

H A B I T V S

*Ea occasione, cum in vrbe Iaroslavia aperiretur nova;
iuxta praescriptam constitutionum formam, Prae-
fectura, in Primaria eiusdem urbis Ecclesia,
memoriae τῆς Κυρίσσης Dei Matris sacrâ,*

SANCTISSIMAE AC REM ECCLESIASTICAM

M O D E R A N T I S S Y N O D I

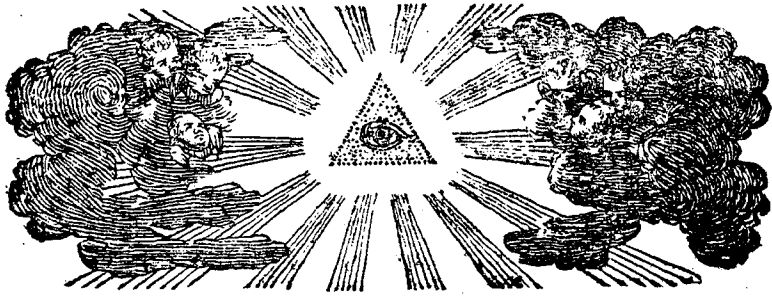
S O C I O C O M I T E Q V E,

SAMVELE ARCHIEPISCOPO

ROSTOVIENSI et IAROSLAVIENSI

*Anno 1777 Decembris 4 die, è Rossica lingua in Latinam conuersus,
editus typis Sanctissimae Synodi patriâ linguâ
Petropli, latine vero impressus,*

60976-52

*In Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti,
Amen.*

Cum terrarum orbis conditor aliam, atque fuit, in tribu
Israelitica regiminis normam constitueret, cum id unice
ageret, ut peculiaris suus populus animis praecultis, cordi-
busque accinctis legem, quam immortali suo digito tabulis insculp-
serit, ultro amplecteretur; aequum censuit, ut inter caeteros hortat-
us, quibus ille ad ardentioris eius observantiam inuitatus fuerit,
ore fidelis sui ministri atque vasis Moysi, talia enunciaret verba:
*Attendite corde ad omnia verba haec, quae ego testificor vobis hodie: quae
mandabitur filiis vestris custodire, et facere omnia verba legis huius.
Quoniam non verbum vanum hoc vobis: quoniam haec vita vestra.*

Deute:
cap. 32
ver. 46

En lectissimi huius caetus Viri! insignis pietate nostra Monarcha
CATHARINA II, in tanto dignitatis gradu collocata, ut Supremae
potestatis in terris partes ageret, haurit ex ipso aeterni patris sapientiae
sinu tenorem moderandi sui regni, impertitque nobis è sublimi Maiestatis
atque amplitudinis solio, perinde alias rationes, quibus commode administ-
rentur vasti eius Imperii regiones, atque novae constitutiones, quibus a-
periat aditus, in ipsa adyta legum, eius prudentiam usui nostro condita-
rum. Quid? num nos, quod animi nostri novum maioremque attentionis
vigorem persentiscant, atque corda ardentiori instammentur studio, ut
obtemperandi, non oporteat nobiscum reputare, ab ipso velut Divino
numine

numine eadem verba hunc in modum nobis inculcari? *Attendite cordibus vestris, o Filii Rossiae! ad constitutiones, quas vobis a me VNCTA tulit. Praebete aures vestras verbis oris eius, verbis, quae audientibus vobis, nunc solenni modo perlecta sunt, verbis eius, mea dextra movente, delineatis, verbis, inquam, eiusmodi, a quibus pendet et vita, et totius vestrae vitae incolumitas, vester honor, vestra gloria, vestra immunitas eiusque integritas, vestra bona, atque eorum securâ et tuta possessio, vestrum commune atque singulare commodum, vestra atque posteritatis vestrae prosperitas. Imprimite illa verba vestrae memoriae, infigite illa animis vestris: quoniam non vana sunt verba eius: quoniam haec vita vestra.*

Ecqui affectus in cordibus nostris oriri, ecquem vigorem attentionis animi nostri persentiscere debeant! percipimus enim vocem talem, quae non minus suavitate referta, atque perennis laetitia plena sit: percipimus, inquam, vocem, quae cum rationem commodorum, quibus nunc perfruimur, liquido nobis demonstret, tum statum prosperitatis, quo deinceps perfruitari sumus, haud dubie praenunciet.

Cum itaque nullum esse putô, qui vocem istam, vocem non esse ipsius certissimae veritatis reclamet; sola illa ubique personans, atque eundo crescens, *depraedicet decantetque saluberrimum consiliorum tenorem, exaggeret institutorum gravitatem, patefaciat momentum et pretium commoditatum, quae in optimis AVGVSTISSIMAE nostrae DOMINAE constitutionibus sitae sunt.*

Permira sane, atque humanae menti imperuia sunt iudicia Dei. Si enim iis visum fuerit, vt pars hominum hunc orbem incolentium eleuaretur, superaretque caeterorum mortalium sortem, si, inquam, iis libuerit, vt eam in fastigium altitudinis, potentiae, et gloriae eueherent; tum beneficio praepotentis dexteræ supremi Numinis non nisi is, qui omnibus, sapienti principi congruis, dotibus ornatus sit, delatâ sibi rerum summa, in throno collocatur: cui detegantur cumprimis omnes modi, suppeditantur adminicula, quibus animus illius erigi atque refici, ratio excoli atque illustrari, voluntas solida atque constans reddi valeat. Si vspiam, hic potissimum malignantium conatus, qui coeptis eius obstant et officiant, vani atque irriti sunt omnes. Siquidem eiusmodi Princeps, virtute rationis et praesentia animi praemunitus, facile eos eludit profligat.

que,

que, et leui, vt aiunt, brachio in omnibus ditionis suae pomoeiis opatum desideratumque reparat ordinem; quippe qui habeat semper ante oculos suos naturae librum, quo admonitus de concinno rerum conditarum cursu, hinc inde a plurimis saeculis, citra vllam interruptionem fluente, sumit normam omnia secundum ordinem digerendi, comprehendit amplitudine animi sui omnem, ceu in tabula pictam naturam, et constituto a Deo ordine sic edoceatur, vt ad eum, tanquam ad exemplar, omnia sua exigat negotia.

Atque his tanquam prodromis, eousque virtute mentis suae pertingit, vt ex vno per omnes rerum nexus discurrens, penetret in ipsos actionum humanarum fontes. His ei lucem praeferentibus, probe cognitum perspectumque habet, quae officia cum throno indiulso nexu coniuncta sunt. Non rapitur ille summa cupiditate, mentes hominum perstringendi solo duntaxat inani fulgore; cum haec res propria sit eorum, qui capiuntur studio euanidae gloriolae, qui ambiunt, vt arbitrio rapidi eorum impetis, vel ipsa natura victas det manus, et cursus temporum aliter, quam eius requirit ratio, vsquequaque pareat: sed cum principatus sui rationem non eam esse putet, quae hisce labentibus horis limitetur, totus est in eo, vt propagetur auctoritas eius in saecula, quae aeterno voluntur cursu; idque non alio pacto, quam latis eiusmodi legibus, quae nihil ab humanitate, nihil a gratia abludunt.

Tales dominos ac Principes legat Deus in orbem! cum regioni cuidam faueat, vt illa noua incrementa capiat, nouum decus, novos splendores, et nouam gloriam consequatur.

Sed vbi terrarum Dominus dominantium tam mirifica suus est clementia? Vbi gentium plus mirabilia, quam in nostra carissima patria, exhibuit opera?

Non est, cur mentem nostram ad remotissimas a nobis temporum vicissitudines intendamus, quibus patria nostra acceptis atrocibus plagis, et altis vulneribus, pallida vix cubito, vt cum poeta dicam, membra leuarat iners; conuertamus tantum cum eo, quo par est, laetitiae sensu, animi nostri oculos ad nostrum, quo nunc beato, atque florenti vtimur, statum.